

ANEKS

Uniwersytet Warszawski
Instytut Socjologii
Zakład Socjologii Polityki

Projekt: *Obywatelstwo w perspektywie socjologicznej*

Scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego

A. Przedstawienie się ankietera

– Dziękuję, iż zgodził(a) się Pan(i) wziąć udział w naszym badaniu dotyczącym uczestnictwa obywateli w życiu publicznym. Jest to badanie Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego i ma wyłącznie naukowe cele. Zapewniamy całkowitą anonimowość. Naszą rozmowę będę nagrywał(a), aby łatwiej mi było opracować później jej treść. **To jest taki typ badania, w którym ważne są opinie ludzi o różnych sprawach i nie ma w tym badaniu ani dobrych, ani złych odpowiedzi.**

1. Proszę najpierw opowiedzieć trochę o sobie. Może najprościej, jakby ktoś Pana(ia) zapytał „kim Pan(i) jest”, to co by Pan(i) odpowiedział(a)?

(Instrukcja (I): Oprócz zadeklarowanej tożsamości w tym pytaniu chcemy dowiedzieć się o coś o pracy respondenta, wykształceniu, rodzina, pobyty zagraniczne: gdzie, jak długo?)

2. Autodefinicje roli obywatela

– **Co to znaczy dla Pana(i) być obywatelem(lką)?** (pomocnicze: czy czuje się Pan(i) obywatelem no i co z tego wynika?) A czy jeszcze jakieś inne określenia obywatela przychodzą Panu(i) do głowy, obywatel to kto? *(I) W przypadku kobiet koniecznie: obywatelką)*

3. Rekonstrukcja wzorca roli obywatela

– **Pana(i) zdaniem, jakie powinny być cechy dobrego obywatela?** (pomocniczo: dobrym obywatelem jest ten kto?; jak człowiek powinien się zachowywać by inni ludzie uznawali go za dobrego obywatela?)

– A która z tych cech wg Pana(i) jest najważniejsza?

– A kogo bez wahania określiłby(łaby) Pan(i) „złym obywatelem”?

4. Inkluzja i ekskluzja do wspólnoty obywatelskiej

– [Mówił(a) Pan(i)/nie mówił(a)] o byciu Polakiem. **Czy sądzi Pan(i), że „bycie Polakiem” to jest to samo, co bycie „obywatelem polskim”** Na czym polega różnica?

– **Czy Pana zdaniem dopuszczalne są takie sytuacje, że konkretną jednostkę pozbawia się obywatelstwa polskiego?** Za jakie czyny?

– **A kwestia nadawania polskiego obywatelstwa.** Jakie warunki winni spełniać ci, którzy ubiegają się o obywatelstwo polskie? Czy przy nadawaniu obywatelstwa winno się brać pod uwagę narodowość osoby ubiegającej się o jej uzyskanie? Czy ktoś powinien mieć pierwszeństwo? **A nadawanie obywatelstwa polskiego Chińczykom, Wietnamczykom, Palestyńczykom** Co Pan o tym sądzi?

– Czy można spodziewać się, że osoby którym nadano obywatelstwo będą dobrymi obywatelami?

– **Są osoby, które mają podwójne obywatelstwo. Czy Pana zdaniem ma to jakieś negatywne konsekwencje?** Czy władze powinny to akceptować czy też zabronić podwójnego obywatelstwa?

– **W Polsce żyje trochę obywateli czujących się Niemcami, Ukraińcami, Białorusinami. Jak Pan sądzi, gdyby oni chcieli mieć podwójne obywatelstwo, czyli oprócz polskiego uzyskać obywatelstwo niemieckie, ukraińskie, białoruskie to co władze powinny zrobić?**

5. Kwestia ekstradycji

– **Zdarza się, że obywatel Polski popełni przestępstwo podczas pobytu zagranicą. Wraca do kraju a później władze państwa na terytorium, którego popełniono przestępstwo żądają od Polski wydania tego obywatela, aby przeprowadzić śledztwo i postawić go przed sądem. Jak rząd Polski powinien reagować na tego rodzaju wnioski?** Przekazywać ich temu państwu? Stawiać jakieś warunki tego przekazania? Aresztować tego obywatela i sądzić go w Polsce?

(Instrukcja: prawdopodobnie pojawią się odpowiedzi, iż to zależy za jakie przestępstwo. Wtedy w rozmowie trzeba kontrastować: podejrzanych o morderstwo, kradzież, gwałt, przestępstwa gospodarcze, niepłacenie podatków).

Czy państwo ma jakieś obowiązki wobec obywatela, którego wyda innemu państwu? *(I: w ostateczności zapytać, czy ma zapewnić obrońcę, kontrolować warunki odbywania ewentualnej kary itp).*

6. Rozumienie państwa

– **Myśli Pan zapewne nieraz o państwie jako o pewnej całości. Czy mógłby Pan jakoś opisać państwo, co to takiego jest?**

– Współcześnie, praktycznie wszyscy ludzie żyją w obrębie jakichś państw.

Po co właściwie ludziom potrzebne jest państwo?

– A dla Pana, jakie formy aktywności państwa są najbardziej widoczne?

.....

– Czy Pana zdaniem są w Polsce jakieś sfery życia ludzi w które państwo wtrąca się za dużo?

A czy są jakieś sfery życia ludzi, którymi państwo interesuje się w zbyt małym stopniu?

– **W Polsce dużo ludzi nie chodzi na głosowania. Co Pan sądzi o tym zjawisku?** Czy coś należałoby z tym zrobić?

7. Koncepcja silnego państwa

– **Mówi się nieraz o państwach, że są silne lub słabe. Co, Pana zdaniem, świadczy o sile państwa?**

– Czy Polska jest państwem silnym?

Co przeszkadza temu by Polska była państwem silnym/ jeszcze silniejszym?

8. Państwo w doświadczeniu jednostki

– **W Pana przekonaniu jakie są najważniejsze instytucje państwa?**

Z jakimi instytucjami państwowymi zetknął się Pan osobiście w ostatnim roku/ dwóch latach?

– Czy było to doświadczenie pozytywne?

Czy załatwił Pan swoją sprawę?

Czy ma Pan poczucie, że jak ma Pan rację to w kontaktach z urzędami dojdzie Pan swego?

A założmy, iż chce Pan rozbudować dom i nie dostał Pan pozwolenia. To co konkretnie by Pan zrobił? *(I) jeśli respondent powie, iż odwołałby się to dopytywać, do kogo? Informacja dla moderatora: pozwolenia budowlane (o ile są wymagane) wydawane są odpowiednio przez: wójta, burmistrza, prezydenta; odwołania do: Samorządowego Kolegium Odwoławczego a następnie pozostaje droga sądowa przed sądem administracyjnym)*

– A tak w ogóle, jeśli ludzie są uszkodzeni przez jakieś decyzje urzędów, uważają je za niesłuszne/ krzywdzące, to co mogą zrobić?

9. Obywatel stowarzyszony

– **Jak w praktyce ludzie mogą wpływać na działania władz państwowych? Chodzi mi nie tylko o te działania, które dotyczą ich bezpośrednio, ale także pośrednio, na przykład poprzez wydawane przepisy, ogólne decyzje itp.** (*i: może być kłopot z rozróżnieniem działań bezpośrednich i pośrednich, ewentualnie odpowiedzieć, iż bezpośrednio działania państwa wobec obywatela to decyzje dotyczące konkretnych jednostek, a pośrednie to działalność normotwórczą państwa*)

– **Czy należy Pan do jakiejś organizacji, stowarzyszenia, związku zawodowego, partii politycznej?**

– Jaki jest dla Pana sens działania (przynależności) do tych organizacji ?
..... A ogólnie po co ludzie zapisują się do takich organizacji jak:

a) związki zawodowe b) stowarzyszenia turystyczne, przyjaciół miast itp c) stowarzyszenia osób chorych na jakąś chorobę, np. na cukrzycę d) stowarzyszenia hodowców koni, psów, kotów e) organizacje typu PCK, Polska Akcja Humanitarna; f) partie polityczne

(Instrukcja: badany winien się odnieść o sens przynależności do każdego typu organizacji)

– **Czasami ludzie organizują manifestacje i protesty, aby wyrazić swój sprzeciw wobec rządu lub wyrazić swoje stanowisko w jakiejś sprawie. Co Pan (i) myśli o tego rodzaju działaniach i ich uczestnikach?** Czy brał Pan(i) udział w jakichś protestach? A w jakiej sprawie skłonny byłby Pan(i) wziąć udział np. w demonstracji ulicznej? Widzi się często, iż protestujący blokują drogę, uniemożliwiają przejazd samochodom. Co Pan sądzi o takiej formie protestu A jak palą opony, rzucają petardami? A gdyby palili flagę państwową?

10. Świadomość praw i obowiązków; powinności państwa

– **Obywatele w państwie demokratycznym korzystają z licznych praw. Jakie prawa obywatelskie przychodzą Panu przede wszystkim do głowy, gdy Pan o tym myśli?** Jakie jeszcze? A które z tych praw są dla Pana najważniejsze/ ceni je Pan sobie najbardziej?

– **A jakie obowiązki ma obywatel wobec państwa?**

– **Jakie są obowiązki państwa wobec obywatela?** Jakie jeszcze?
.....

– Słyszysz się nieraz opinie, że w Polsce ludzie za bardzo liczą na państwo? Co Pan o tym sądzi?

– Jeśli rząd źle rządzi, albo narusza prawa obywateli, to czy zwykli ludzie mogą coś zrobić?

– W konstytucji jest zapis, że wszyscy są równi wobec prawa. Można to bardzo różnie rozumieć. A jak Pan rozumie zasadę równości obywateli?

Czy są jakieś grupy, które w praktyce są przez państwo gorzej traktowane niż inni?

A czy widzi Pan jakieś grupy, które są uprzywilejowane, traktowane lepiej?

Na czym to polega?

11. Kwestie symboliczne

– Czy Pana zdaniem młodych ludzi w Polsce należałoby jakoś uczyć bycia **dobrym Polakiem**?

Czego przede wszystkim należałoby uczyć?

Jak to można by robić?

A czy przygotowywanie młodych ludzi do bycia **dobrymi obywatelami** wymaga jeszcze jakichś dodatkowych działań?

Czy Pana zdaniem obywatele jakoś manifestują/wyrażają swoje przywiązanie do państwa polskiego?

A czy są sytuacje kiedy odczuwa Pan dumę z bycia obywatelem Polski?

Czy jakieś jeszcze?

12. Opinie o członkostwie Polski w UE

– Czy miał Pan jakieś nadzieje związane z członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Czy się potwierdziły? A czy ma Pan jakieś obawy co do dalszych skutków przynależności Polski do Unii Europejskiej.

13. Metryczka. Mam jeszcze kilka pytań szczegółowych. Prośba o wpisanie odpowiedzi na arkuszu. (wręczyć arkusz A)

1. Wykształcenie
2. Wiek
3. Miejsce zamieszkania: a) wieś b) miasto małe c) miasto duże i średnie d) Warszawa
4. Zawód wyuczony wykonywany
5. Stanowisko
6. Instytucja/ firma w której pracuję jest a) polska b) zagraniczna/międzynarodowa

7. W przypadku właściciela firmy: a) branża b) ile osób zatrudnia firma

8. Dochody w moim gospodarstwie domowym określam jako: a) bardzo niskie; b) niskie; c) średnie; d) wysokie; e) bardzo wysokie

Podziękowania itp.

Kwestionariusz ankiety

Dzień dobry, nazywam się i jestem z Centrum Badania Opinii Społecznej. Prowadzimy badania ankietowe na różne tematy. Naszych rozmówców losujemy z ogólnopolskiego spisu ludności PESEL. Odpowiedzi na pytania ankiety są objęte całkowitą tajemnicą i będą wykorzystane jedynie w postaci zbiorczych zestawień. Jeśli będzie miał(a) Pan(i) jakiegokolwiek kłopoty z udzieleniem odpowiedzi na któreś z pytań, na przykład: trudno będzie Panu(i) zdecydować się na wybór którejs z możliwych odpowiedzi, nie będzie Pan(i) wiedział(a) jak odpowiadać bądź też z jakichś względów będzie Pan(i) wolał(a) nie odpowiadać na dane pytanie, bardzo proszę, aby powiedział(a) mi Pan(i) o tym.

M2. Jakie ma Pan(i) wykształcenie? Proszę podać najwyższy osiągnięty przez Pana(ią) poziom wykształcenia.

1. Nieukończone podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego
2. Podstawowe
3. Gimnazjalne
4. Zasadnicze zawodowe (także SPR)
5. Średnie ogólnokształcące bez matury
6. Średnie ogólnokształcące z maturą
7. Średnie zawodowe bez matury
8. Średnie zawodowe z maturą (technikum, liceum zawodowe lub techniczne)
9. Pomaturalne lub policealne
10. Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty
11. Wyższe z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym
12. Wyższe ze stopniem naukowym doktora lub wyższym

M4. Czy obecnie pracuje Pan(i) zarobkowo (na etacie, we własnym zakładzie lub gospodarstwie albo bierze Pan(i) prace zlecone), niezależnie od tego, czy jest to Pana(i) główne źródło utrzymania?

- 1) Tak, w pełnym wymiarze czasu
- 2) Tak, w niepełnym wymiarze czasu
- 3) Tak, dorywczo
- 4) Nie

M5. Czy obecnie pracuje Pan(i):
1) w instytucji, urzędzie lub zakładzie całkowicie państwowym, samorządowym lub publicznym (także w jednoosobowej spółce Skarbu Państwa)
2) w spółce z udziałem właścicieli prywatnych (polskich lub zagranicznych) i państwa
3) w zakładzie (spółce) całkowicie prywatnym poza rolnictwem lub w spółdzielni (dotyczy także właścicieli lub współwłaścicieli oraz pracujących indywidualnie na własny rachunek)
4) w prywatnym gospodarstwie rolnym

M6. Do której z wymienionych na tej karcie grup zaliczył(a)by się Pan(i) ze względu na swoją obecną sytuację?
UTRZYMUJĄCY SIĘ Z PRACY
01) Dyrektorzy, prezesi i kadra kierownicza przedsiębiorstw, instytucji oraz administracji państwowej i samorządowej
02) Zawody twórcze i specjaliści z wyższym wykształceniem, inżynierowie, lekarze, prawnicy, nauczyciele;
03) Technicy i inny średni personel, pielęgniarzy, podoficerowie, policjanci
04) Pracownicy administracyjno-biurowi, sekretarki, pracownicy poczty, recepcjoniści, telefoniści
05) Pracownicy sklepów, punktów usługowych, pracownicy usług osobistych, konduktorzy, opiekunki dziecięce, pracownicy ochrony, kierowcy
06) Robotnicy wykwalifikowani i brygadziści zatrudnieni poza rolnictwem i leśnictwem
07) Pracownicy wykonujący prace proste zatrudnieni poza rolnictwem i leśnictwem; sprzątaczkę, dozorcę, robotnicy pomocniczy
08) Robotnicy najemni i brygadziści zatrudnieni w rolnictwie i leśnictwie, rybacy
09) Rolnicy indywidualni i pomagający im członkowie rodzin
10) Właściciele i współwłaściciele prywatnych firm, zakładów, sklepów, punktów sprzedaży oraz agenci i inne osoby prowadzące działalność gospodarczą poza rolnictwem
11) Uczniowie, studenci
12) Renciści
13) Emeryci
14) Bezrobotni
15) Zajmujący się domem, gospodynie domowe
16) Niepracujący z innych powodów

<p>M7. A do której grupy zaliczał(a) się Pan(i) wykonując swoją ostatnią pracę zawodową?</p> <p>01) Dyrektorzy, prezesi i kadra kierownicza przedsiębiorstw, instytucji oraz administracji państwowej i samorządowej</p> <p>02) Zawody twórcze i specjaliści z wyższym wykształceniem, inżynierowie, lekarze, prawnicy, nauczyciele;</p> <p>03) Technicy i inny średni personel, pielęgniarki, podoficerowie, policjanci</p> <p>04) Pracownicy administracyjno biurowi, sekretarki, pracownicy poczty, recepcjoniści, telefoniści</p> <p>05) Pracownicy sklepów, punktów usługowych, pracownicy usług osobistych, konduktorzy, opiekunki dziecięce, pracownicy ochrony, kierowcy</p> <p>06) Robotnicy wykwalifikowani i brygadziści zatrudnieni poza rolnictwem i leśnictwem</p> <p>07) Pracownicy wykonujący prace proste zatrudnieni poza rolnictwem i leśnictwem; sprzętaczkci, dozorczy, robotnicy pomocniczy</p> <p>08) Robotnicy najemni i brygadziści zatrudnieni w rolnictwie i leśnictwie, rybacy</p> <p>09) Rolnicy indywidualni i pomagający im członkowie rodzin</p> <p>10) Właściciele i współwłaściciele prywatnych firm, zakładów, sklepów, punktów sprzedaży oraz agenci i inne osoby prowadzące działalność gospodarczą poza rolnictwem</p> <p>11) Nigdy nie pracowałem zarobkowo</p>
--

<p>M8. Czy otrzymuje Pan(i) rentę lub emeryturę, niezależnie od tego, czy jest ona Pana(i) głównym źródłem utrzymania czy też nie?</p>
<p>1) Tak</p>
<p>2) Nie</p>

<p>M9. Obecnie wielu ludzi, aby utrzymać się, wykonuje dodatkowo różne prace, stałe lub dorywcze. Czy może i Pan(i) ma jakąś tego rodzaju pracę lub zajęcie, będące dodatkowym źródłem utrzymania?</p> <p>1) Tak, regularne</p> <p>2) Tak, od czasu do czasu</p> <p>3) Nie</p>
--

<p>M10. Z ilu osób, łącznie z Panem(ią), składa się Pana(i) gospodarstwo domowe?</p>
--

1A. Gdyby w najbliższą niedzielę miały się odbyć wybory parlamentarne i w wyborach do Senatu w Pana(i) okręgu wyborczym do zdobycia były trzy mandaty a kandydowały podane na karcie osoby, to jak by Pan(i) zagłosował(a)?Może Pan poprzeć co najwyżej trzy osoby.

1. Zbigniew Chlebowski (PO)
2. Włodzimierz Cimoszewicz (niezależny)
3. Ludwik Dorn (niezależny)
4. Grażyna Gęsicka (PiS)
5. Marek Jurek (niezależny)
6. Jarosław Kalinowski (PSL)
7. Jarosław Kaczyński (PiS)
8. Grzegorz Napieralski (SLD)
9. Wojciech Olejniczak (SLD)
10. Waldemar Pawlak (PSL)
11. Jan Rokita (niezależny)
12. Grzegorz Schetyna (PO)
13. Jerzy Szmajdziński (SLD)
14. Donald Tusk (PO)
15. Zbigniew Ziobro (PiS)
16. Stanisław Żelichowski (PSL)
95. Żadna z powyższych
96. Nie wzią(ę)ł(b)ym udziału w wyborach
97. tp

L1. A teraz chciałbym poznać, jak zagłosowałoby inni Pana(i) domownicy. Czy oprócz Pana(i) jest w domu obecny jakiś dorosły domownik, któremu mógł(a)bym zadać pytanie o wybory?

ANKIETER: zadawać pytanie kolejno wszystkim obecnym w mieszkaniu dorosłym domownikom.

1. Tak
2. Nie (przejsć do pytania 2)

L2. ANKIETER: [ustalić rodzaj pokrewieństwa między danym domownikiem a respondentem, a w następnym kroku zadać domownikowi pytanie o wybory, które znajduje się na następnym Ekranie]

- 1) mąż/zona lub stały partner/partnerka respondenta
- 2) ojciec respondenta
- 3) matka respondenta
- 4) teść respondenta
- 5) teściowa respondenta
- 6) dorosłe (18 lat i więcej) dziecko respondenta
- 7) inni domownicy

1C. Gdyby w najbliższą niedzielę miały się odbyć wybory parlamentarne i w wyborach do Senatu w Pana(i) okręgu wyborczym do zdobycia były trzy mandaty a kandydowały podane na karcie osoby, to jak by Pan(i) zagłosował(a)?Może Pan poprzeć co najwyżej trzy osoby.

1. Zbigniew Chlebowski (PO)
2. Włodzimierz Cimoszewicz (niezależny)
3. Ludwik Dorn (niezależny)
4. Grażyna Gęsicka (PiS)
5. Marek Jurek (niezależny)
6. Jarosław Kalinowski (PSL)
7. Jarosław Kaczyński (PiS)
8. Grzegorz Napieralski (SLD)
9. Wojciech Olejniczak (SLD)
10. Waldemar Pawlak (PSL)
11. Jan Rokita (niezależny)
12. Grzegorz Schetyna (PO)
13. Jerzy Szmajdziński (SLD)
14. Donald Tusk (PO)
15. Zbigniew Ziobro (PiS)
16. Stanisław Żelichowski (PSL)
95. Żadna z powyższych
96. Nie wziął(ę)łbym udziału w wyborach
97. tp
98. oo

ANKIETER: Zakończyć wywiady z domownikami. Kontynuować zadawanie pytań wylosowanemu respondentowi.

Oznaczenia

tp i tpu – trudno powiedzieć

oo – odmowa odpowiedzi

2A. W czerwcu tego roku Polacy będą wybierali w bezpośrednich wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?

- 1) Zdecydowanie tak
- 2) Raczej tak
- 3) Raczej nie
- 4) Zdecydowanie nie
7. tp
8. oo

2B. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?

- 1) Na pewno wezmę w nich udział
- 2) Jeszcze nie wiem czy wezmę w nich udział
- 3) Raczej nie wezmę w nich udziału

2C. Nie wiadomo jeszcze jakie partie, koalicje, komitety wyborcze zgłoszą swoich kandydatów w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Na kandydatów jakiej partii, koalicji lub komitetu wyborczego głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

01) Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)
02) Liga Polskich Rodzin (LPR)
03) Naprzód Polsko i Stronnictwo Piast
04) Partia Kobiet
05) Platforma Obywatelska RP (PO RP)
06) Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)
07) Porozumienie dla Przyszłości (Socjaldemokracja Polska (SdPI), Partia Demokratyczna - demokraci.pl, Zieloni 2004)
08) Prawica Rzeczypospolitej
09) Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
10) Samoobrona
11) Sojusz Lewicy Demokratycznej i Unia Pracy (SLD,UP)
12) Unia Polityki Realnej (UPR)
13) Inna partia, komitet wyborczy, jaki?

97. tp
98. oo

2C_12. Inne partia, komitet wyborczy. Jaki?

4. Czy kiedykolwiek był(a) Pan(i) aktywny w kampanii wyborczej (w wyborach prezydenckich, parlamentarnych, samorządowych)? Czy wspierał(a) Pan(i) jakiegogo kandydata lub partię poprzez:

1. Podpisanie poparcia	1. Tak
2. Udzielenie wsparcia finansowego (zakup cegiełek, nalepek, koszulek itp)	2. Nie
3. Rozdawanie broszur, ulotek, plakatów	7. tp
4. Zbieranie podpisów	8. oo
5. Zbieranie pieniędzy	
6. Popieranie partii/kandydata na forach internetowych	
7. Zachęcanie/przekonywanie innych do głosowania na partię lub kandydata	

5. Od 1989 roku odbywają się w Polsce wybory w których partie polityczne konkurują między sobą o głosy wyborców. Czy te wybory są dla Pana(i)

1. najlepszym sposobem wyłaniania tych, którzy będą rządzić,	1)Tak
2. sposobem, w który ludzie tacy jak Pan(i) mogą wpływać na władzę,	2) Nie
3. grą pozorów i mydleniem oczu,	7. tpu
4. z trudem wywalczonym prawem,	8. oo
5. stratą czasu obywateli i państwowych pieniędzy	
6. obojętne	
7. przykrym obowiązkiem.	

<p>Chcielibyśmy teraz zorientować się, czy media w wystarczającym stopniu informują o pracy najwyższych władz państwowych i sprawach polityki. Czy jest Pan(i) poinformowany ... [ANKIETER: POPROSIĆ RESPONDENTA, ABY NIE PATrzył W MONITOR PRZY ODPOWIADANIU NA PYTANIA 6.1 - 6.12]</p>
<p>6.1. Kto jest marszałkiem Sejmu? 1) Bronisław Komorowski 2) Inna odpowiedź 7. tpu 8. oo</p>
<p>6.2. Jaka większość głosów w Sejmie jest potrzebna, aby odrzucić weto prezydenta do konkretnej ustawy? 1) 3/5 (trzy piąte głosów) 2) Inna odpowiedź 7. tpu 8. oo</p>
<p>6.3. Jaka partia ma obecnie najwięcej głosów w Sejmie? 1) Platforma Obywatelska 2) Inna odpowiedź 7. tpu 8. oo</p>
<p>6.4. W którym roku odbędą się w Polsce najbliższe wybory prezydenckie? 1) w 2010 roku 2) Inna odpowiedź 7. tpu 8. oo</p>
<p>6.5. Co oznacza skrót ONZ? 1) Organizacja Narodów Zjednoczonych 2) Inna odpowiedź 7. tpu 8. oo</p>
<p>6.6. Co oznacza skrót GUS? 1) Główny Urząd Statystyczny 2) Inna odpowiedź 7. tpu 8. oo</p>
<p>6.7. Kto kieruje pracami zarządu powiatu? 1) Starosta 2) Inna odpowiedź 7. tpu 8. oo</p>
<p>6.8. Kto jest obecnie prezydentem Francji? 1) Nicolas Sarkozy 2) Inna odpowiedź 7. tpu 8. oo</p>
<p>6.9. Jaki urząd odpowiada za wypłatę emerytur i rent? 1) ZUS / Zakład Ubezpieczeń Społecznych 2) Inna odpowiedź 7. tpu 8. oo</p>

6.10. Która partia w większym stopniu opowiada się za szybkim wprowadzeniem Euro w Polsce? Czy jest to ... [ANKIETER: Odczytać kolejne odpowiedzi.]

- 1) Platforma Obywatelska
 - 2) Prawo i Sprawiedliwość
7. tpu
8. oo

6.11. Jaki organ władzy rozstrzyga czy ustawa jest zgodna z konstytucją? Czy jest to ... [ANKIETER: Odczytać kolejne odpowiedzi.]

- 1) Prezydent
 - 2) Sąd Najwyższy
 - 3) Trybunał Konstytucyjny
 - 4) Senat
7. tpu
8. oo

6.12. Czy Bułgaria jest członkiem Unii Europejskiej? [ANKIETER: Odczytać kolejne odpowiedzi.]

- 1) Tak
 - 2) Nie
7. tpu
8. oo

7a. Gdyby wójt, burmistrz lub prezydent miasta wydał niesprawiedliwą dla Pana decyzję administracyjną w ważnej dla Pana(i) sprawie, to co by Pan(i) zrobił(a)?

- 1) pogodziłbym się z sytuacją
 - 2) odwołałbym się do zwierzchniego organu
7. tpu
8. oo

7b. Do którego z niżej podanych organów odwołał(a)by się Pan(i):

- 1) do Wojewody;
 - 2) do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego;
 - 3) do Samorządowego Kolegium Odwoławczego;
 - 4) do Starosty.
7. tpu
8. oo

7c. A gdyby odwołanie nie pomogło, to co by Pan(i) zrobił(a)?

- 1) nic więcej bym nie zrobił/a,
 - 2) spróbowałbym użyć swoich nieformalnych kontaktów, aby wyjaśnić sprawę
 - 3) spróbowałbym umówić się na oficjalne spotkanie, aby wyjaśnić sprawę
 - 4) odwołałbym się do najwyższych władz państwowych (odpowiedniego ministra, premiera, prezydenta itp.)
 - 5) zorganizowałbym publiczny protest/wiecz/spotkanie, aby nagłośnić problem
 - 6) spróbowałbym nagłośnić sprawę w mediach
 - 7) spróbowałbym zainteresować sprawą odpowiednie organizacje społeczne
 - 8) coś innego
97. tp
98. oo

8. A gdyby Urząd Skarbowy zakwestionował Pana (i) rozliczenie podatkowe – niesłusznie wg Pana(i) – i nałożył wysoką karę pieniężną (np. w wysokości trzymiesięcznych Pana(i) dochodów, to co by Pan(i) zrobił?:

- 1) pogodziłbym się z sytuacją i zapłacił;
- 2) odwołałbym się do właściwego organu;
7. tpu
8. oo

8a. Do którego z niżej podanych organów odwołał(a)by się Pan(i):

- 1) do Ministra Finansów;
- 2) do Izby Skarbowej;
- 3) do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego;
- 4) do Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej.
- 5) inne
7. tpu
8. oo

9. Jeżeli ktoś winien zapłacić 10 000 zł podatku z PIT a ukrył część dochodów i zapłacił tylko 5000 zł to:

- 1) winien zostać upomniany i otrzymać nowy termin zapłaty podatku;
- 2) winien zapłacić cały należny podatek wraz z odsetkami i małą karę pieniężną;
- 3) winien zapłacić cały podatek z odsetkami za zwłokę oraz dodatkową wysoką karę
- 4) powinien otrzymać karę 1 roku więzienia w zawieszeniu na trzy lata oraz zapłacić podatek, odsetki za zwłokę i bardzo wysoką karę za zwłokę.
7. tpu
8. oo

10. Jeżeli ktoś przebywając zagranicą znieważał publicznie naród polski, na przykład drwił z hymnu, deptał flagę polską, to po powrocie do kraju powinien:

- 1) trafić na rok do więzienia i zostać pozbawiony praw publicznych na 5 lat;
- 2) zostać pozbawiony na pięć lat praw publicznych;
- 3) zostać upomniany przez właściwe władze
- 4) nie powinien ponosić żadnych konsekwencji
- 5) inne
7. tpu
8. oo

11. Poniżej wymienione są różne zachowania. Jak by Pan/i/ je ocenił używając następującej skali, gdzie 1 oznacza, że dane zachowanie nigdy nie może być usprawiedliwione, a 10, że zawsze można je usprawiedliwić.

1. Ktoś płaci podatki mniejsze niż powinien,	1 Nigdy nie może być usprawiedliwione
2. Ktoś unika płacenia za korzystanie z transportu publicznego (autobusów, pociągów)	2
3. Ktoś pobiera niesłusznie zasiłek dla bezrobotnych,	3
4. Poset zajmuje się przede wszystkim swoimi prywatnymi sprawami,	4
5. Ktoś wykorzystuje znajomości, aby załatwić sobie dobrą pracę,	5
6. Ktoś płaci extra, aby szybciej dostać się do publicznego szpitala lub lekarza,	6

7. Urzędnik robi zakupy w czasie pracy,	7
8. Ktoś wyrzuca śmieci przy drogach, w lesie.	8
	9
	10 Zawsze można je usprawiedliwić
	11. tpu
	12. oo

12. Istnieją różne zdania co do tego na czym polega bycie dobrym obywatelem. Proszę powiedzieć jak ważne są poszczególne cechy dla bycia dobrym obywatelem	
1. przestrzega prawa	1) bardzo ważna cecha
2. byłby gotów służyć w wojsku, żeby bronić swojego kraju	2) raczej ważna cecha
3. bierze udział w każdych wyborach	3) niezbyt ważna cecha
4. śledzi bieżące wydarzenia w kraju czytając gazety lub oglądając telewizję	4) w ogóle nieważna cecha
5. pracuje społecznie, żeby pomóc ludziom w swoim otoczeniu	7. tpu
6. zna historię swojego kraju	8. oo
7. jest patriotą oddanym swojemu krajowi	
8. ciężko pracuje	
9. nie przestrzegałby przepisów łamiących prawa człowieka, gdyby je wydano	
10. okazuje szacunek ludziom rządzącym krajem	
11. uczestniczy w pokojowym proteście przeciwko prawu, które uważa za niesprawiedliwe	
12. należy do partii politycznej	
13. uczestniczy w działaniach na rzecz ochrony środowiska	
14. często uczestniczy w dyskusjach politycznych	
15. działa na rzecz praw człowieka na całym świecie	
16. nigdy nie próbuje uchylać się od płacenia podatków	
17. jeśli jest świadkiem jakiegoś wykroczenia lub przestępstwa lub o nim wie, to informuje o tym odpowiednie władze	
18. zna prawo i umie zabiegać o swoje sprawy w urzędach i sądach	
19. pomaga ludziom w innych częściach świata, którym żyje się gorzej niż jemu	
20. wykonuje polecenia władz, nawet gdy ma wątpliwości co do ich słuszności	
21. obchodzi święta państwowe wywieszając flagę państwową, uczestnicząc w uroczystościach, festynach itp.	
22. dobrze odnosi się do ludzi wyznających inną religię lub niewierzących	

23. kibicuje polskim sportowcom w olimpiadach, mistrzostwach świata, mistrzostwach Europy	
24. stara się zrozumieć argumenty i postawy ludzi o odmiennych poglądach	

W Polsce dużo dyskutuje się o przeszłości. Szczególnie dużo przeciwstawnych opinii dotyczy powstania warszawskiego oraz stanu wojennego.	
13A. Czy Pana (i) zdaniem w ogólnym rozrachunku powstanie warszawskie 1944 roku: 1) dobrze przysłużyło się Polsce 2) przyniosło ogromne straty a nie dało żadnych korzyści politycznych i militarnych 7. tpu 8. oo	
13B. Czy Pana (i) zdaniem stan wojenny wprowadzony 13 grudnia 1981 roku, tak samo ogólnie rzecz biorąc 1) był konieczny, gdyż zapobiegł zbrojnej interwencji Związku Radzieckiego, 2) nie był konieczny i wprowadzono go, aby podtrzymać komunistyczną dyktaturę; 7. tpu 8. oo	

14. Myśląc o administracji publicznej w Polsce, czy powiedziałby Pan, że	
1. jest kompetentna i sprawna	1) Bardzo
2. jest nastawiona na służbę ludziom	2) Raczej
3. traktuje sprawę każdego petenta jednakowo	3) Niezbyt
	4) Wcale
	7. tpu
	8. oo

15. Ludzie mają różne zdanie na temat jaka powinna być prawdziwa demokracja. Na skali od 1 do 7, gdzie 1 oznacza „w ogóle nieważne” a 7 „bardzo ważne”, proszę zaznaczyć na ile jest Pana/i/ zdaniem ważne, do tego aby uznać dany ustrój za demokratyczny:	
1. Żeby wszyscy obywatele mieli odpowiedni standard życia	1 W ogóle nieważne
2. Żeby władza szanowała i chroniła prawa mniejszości	2
3. Żeby władza traktowała wszystkich równo, niezależnie od ich pozycji w społeczeństwie	3
4. Żeby politycy brali pod uwagę poglądy obywateli przy podejmowaniu decyzji	4
5. Żeby dać ludziom więcej możliwości uczestniczenia w podejmowaniu decyzji	5
6. Żeby ludzie mogli protestować wtedy, kiedy są przeciwni działaniom rządu	6
	7 Bardzo ważne
	97. tp
	98. oo

16. Czy, ogólnie rzecz biorąc, uważa Pan(i), że do obowiązków państwa powinno należeć, czy też nie?	
1. konsultowanie z obywatelami wszystkich ważnych decyzji np. poprzez referenda	1) Zdecydowanie powinno
2. kontrolowanie cen	2) Raczej powinno
3. zapewnienie każdemu dostępu do opieki zdrowotnej	3) Raczej nie powinno
4. popieranie różnych stowarzyszeń i organizacji społecznych	4) Zdecydowanie nie powinno
5. zapewnienie przemysłowi pomocy niezbędnej dla rozwoju	7. tpu
6. zapewnienie minimum warunków życia bezrobotnym	8. oo
7. dbanie o moralność obywateli	
8. pilnowanie, aby przestrzegane były wolność słowa i prawo do protestu	
9. zapewnienie możliwości mieszkania tym, których na to nie stać	
10. wprowadzenie surowych przepisów prawnych, ograniczających niszczenie środowiska naturalnego przez przemysł	
11. tworzenie warunków, aby rodziło się więcej dzieci	
12. dbanie o silną armię, nawet jeśli pieniądze na wojsko trzeba odbierać z innych działów budżetu	

17. W jakim stopniu zgadza się Pan(i) bądź nie zgadza się z następującymi stwierdzeniami?	
1. Nie sądzę, by rząd przejmował się tym, co myślą ludzie tacy jak ja	1) Zdecydowanie zgadzam się
2. W większości przypadków możemy ufać, że członkowie rządu robią to, co jest słuszne	2) Zgadzam się
3. Większość polityków zajmuje się polityką tylko dla osobistych korzyści	3) Ani się zgadzam, ani nie zgadzam
4. Silny przywódca może zrobić więcej dla kraju niż ustawy, dyskusje i konsultacje	4) Nie zgadzam się
5. Udział ludności w rządzeniu nie jest konieczny, jeśli rządzą znający się na rzeczy politycy	5) Zdecydowanie się nie zgadzam
	7. tpu
	8. oo

18. Niektórzy ludzie poświęcają dużo czasu na śledzenie lokalnych wydarzeń lub angażowanie się w lokalne wydarzenia. Inni ludzie rzadko koncentrują się na takich sprawach. Proszę powiedzieć, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu(i)...	
1. podejmować jakieś działania z grupą innych osób w celu rozwiązania jakiegoś wspólnego problemu	1) Tak, wiele razy
2. poświęcać czas na działania jakiejś lokalnej organizacji, grupy, komitetu, związku lub wspólnoty (np. sąsiedzkiej, mieszkaniowej),	2) Tak, raz lub dwa razy
3. przekazywać jakieś pieniądze (datki, darowizny itp.) lub rzeczy takim grupom/organizacjom?	3) Nie

Kwestionariusz ankiety

341

4. uczestniczyć w publicznym spotkaniu dotyczącym spraw Pana(i) okolicy lub dzielnicy?	7. *Nie pamiętam
5. uczestniczyć w proteście/demonstracji?	8. oo
6. podpisać jakąś petycję /apel?	
7. skontaktować się z mediami w jakiejś ważnej dla Pana(i) sprawie (np. zadzwonić do radia, napisać list do gazety)?	
8. wywierać (samemu lub wspólnie z innymi ludźmi) nacisk na lokalne władze w celu zwrócenia uwagi na jakiś problem lub skłonienia ich do działania?	

19. Która z opinii o konstytucji jest najbliższa Pana(i) poglądom? 1) Bez konstytucji żadne państwo nie może sprawnie działać, 2) Konstytucja jest przydatna, ale niekonieczna do sprawnego działania państwa, 3) Istnienie konstytucji nie ma większego znaczenia dla sprawnego działania państwa, 7. tpu 8. oo

20. Jak, Pan/i sądzi, dlaczego wśród polskich polityków jest mało kobiet? Na ile zgadza się Pan/i z poniższymi wyjaśnieniami?	
1. Kobiety nie interesują się polityką	1) tak
2. Kobiety nie mają czasu na gry polityczne, bo zajmują się domem i dziećmi	2) raczej tak
3. Kobiety są mniej odporne na stres związany z rządzeniem	3) raczej nie
4. Kobiety mniej się znają na polityce / polityka jest zbyt skomplikowana dla kobiet	4) nie
5. Mężczyźni-politycy nie wpuszczają kobiet do polityki	7. tpu
6. Kobiety nie powinny angażować się w politykę, to nie ich rola	8. oo
7. Kobiety są wychowywane w sposób zniechęcający je do polityki	
8. Kobiety zniechęca do polityki funkcjonowanie negatywnych poglądów o kobietach u władzy / boją się negatywnej reakcji otoczenia	
9. Kobiety obawiają się, że przez udział w polityce staną się mniej kobiece	
10. Kobiety mają inne obowiązki obywatelskie niż mężczyźni	

21. Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie? 1) Zdecydowanie popieram 2) Raczej popieram 3) Raczej nie popieram 4) Zdecydowanie nie popieram 7. tpu 8. oo

22. Jak Pan(i) myśli, czy polskie siły zbrojne powinny składać się:

- 1) przede wszystkim z armii opartej na powszechnym obowiązkowym poborze
 - 2) w dużej części z armii zawodowej, ale należałoby zachować również powszechny obowiązkowy pobór
 - 3) z armii zawodowej, czyli opartej na żołnierzach pełniących służbę na podstawie dobrowolnego kontraktu
7. tpu
8. oo

M6. Jaki jest aktualnie Pana(i) stan cywilny?

- Kawaler/panna
Żonaty/mężatka
Rozwiedziony(a), w separacji
Wdowiec/wdowa
8. oo

M14. Ile wynoszą Pana(i) miesięczne dochody NETTO (na rękę)? Proszę wziąć pod uwagę Pana(i) dochody z pracy głównej wraz z premiami, nagrodami, dodatkami, dochody z prac dodatkowych, także dorywczych, renty i emerytury, stypendia oraz inne dodatkowe dochody i obliczyć średnią za ostatnie 3 miesiące.

[ANKIETER: Udzieloną przez respondenta odpowiedź należy najpierw zakwalifikować wg. poniższych kategorii, a następnie - jeśli respondent podaje konkretną kwotę - wpisać ją w zielone pole na dole Ekranu]

- 1) Respondent podaje konkretną kwotę
- 2) Kwota powyżej 99991
- 3) Respondent deklaruje brak dochodów
- 4) Respondent nie potrafi określić dochodów
- 5) Respondent odmawia podania wysokości dochodów

M14_D. A czy mógłby(mogłaby) Pan(i) podać przybliżone dochody? Proszę spojrzeć na Ekran. Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wskazać, w którym przedziale mieszczą się Pana(i) miesięczne dochody netto?

- 1) Do 750 złotych
 - 2) Od 751 do 1000 złotych
 - 3) Od 1001 do 1450 złotych
 - 4) Od 1451 do 2000 złotych
 - 5) Powyżej 2000 złotych
7. tpu
8. oo

M15. Ile wynoszą miesięczne dochody NETTO na 1 osobę w Pana(i) gospodarstwie domowym? Proszę wziąć pod uwagę dochody z pracy głównej wraz z premiami, nagrodami, dodatkami, dochody z prac dodatkowych, także dorywczych, renty i emerytury, stypendia i inne dodatkowe dochody wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego i obliczyć średnią za ostatnie 3 miesiące.

[ANKIETER: Udzieloną przez respondenta odpowiedź należy najpierw zakwalifikować wg. poniższych kategorii, a następnie - jeśli respondent podaje konkretną kwotę - wpisać ją w zielone pole na dole Ekranu]

- 1) Respondent podaje konkretną kwotę
 - 2) Kwota powyżej 99991
 - 3) Respondent deklaruje brak dochodów
 - 4) Respondent nie potrafi określić dochodów
 - 5) Respondent odmawia podania wysokości dochodów
- ANKIETER: Poniżej wpisać podaną przez respondenta kwotę

M15. D. A czy mógłby(mogłaby) Pan(i) podać przybliżone dochody? Proszę spojrzeć na Ekran. Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wskazać, w którym przedziale mieszczą się przeciętne miesięczne dochody NETTO przypadające na jedną osobę w Pana(i) gospodarstwie domowym?

- 1) Do 500 złotych
- 2) Od 501 do 750 złotych
- 3) Od 751 do 1000 złotych
- 4) Od 1001 do 1500 złotych
- 5) Powyżej 1500 złotych
7. tpu
8. oo

M16. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

- 1) złe
- 2) raczej złe
- 3) ani dobre, ani złe
- 4) raczej dobre
- 5) dobre

M17. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:

- 1) pogorszą się
- 2) raczej pogorszą się
- 3) pozostaną bez zmian
- 4) raczej poprawią się
- 5) poprawią się

M18. Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką? Czy jest ono:

- 1) bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzi Pan(i) prawie wszystko, co się dzieje w polityce
- 2) duże – dość uważnie śledzi Pan(i) to, co się dzieje w polityce
- 3) średnie – śledzi Pan(i) jedynie główne wydarzenia
- 4) nikłe, niewielkie – często umykają Pana(i) uwadze nawet ważne wydarzenia
- 5) żadne – praktycznie Pana(i) to nie interesuje
- 6) określił(a)by Pan(i) to inaczej

M19. Czy bierze Pan(i) udział w praktykach religijnych, takich jak: msze, nabożeństwa lub spotkania religijne?

- 1) Tak, zazwyczaj kilka razy w tygodniu
- 2) Tak, raz w tygodniu
- 3) Tak, przeciętnie jeden lub dwa razy w miesiącu
- 4) Tak, kilka razy w roku
- 5) czy też w ogóle Pan(i) w nich nie uczestniczy

M20. Niezależnie od udziału w praktykach religijnych, czy uważa Pan(i) siebie za osobę:

- 1) głęboko wierzącą
- 2) wierzącą
- 3) raczej niewierzącą
- 4) całkowicie niewierzącą

M21. Na tej linii zaznaczono punktami różne poglądy polityczne, od lewicowych do prawicowych. Proszę wskazać, który z tych punktów najlepiej odpowiada Pana(i) poglądom politycznym,

1 lewicowe
2
3
4
5
6
7 prawicowe
97. tp

M22. Czy brał(a) Pan(i) udział w wyborach do Sejmu i Senatu 21 października 2007 roku?

1) Tak
2) Nie
7. * Nie pamiętam
9. *** W dniu wyborów nie miałem ukończonych 18 lat
8. oo

M23. Na którą partię lub organizację głosował(a) Pan(i) w wyborach do Sejmu w październiku 2007?

01) Polska Partia Pracy (PPP)
02) Liga Polskich Rodzin (LPR)
03) Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
04) Platforma Obywatelska RP (PO)
05) Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)
06) Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej
07) Lewica i Demokraci SLD SDPL PD UP (LiD)
08) Partia Kobiet (PK)
09) Inne
97. *Nie pamiętam
98. oo

M24. Czy brał(a) Pan(i) udział w II turze wyborów prezydenckich 23 października 2005 roku?

1) Tak
2) Nie
7. *Nie pamiętam
9. *** W dniu wyborów nie miałem ukończonych 18 lat
8. oo

M25. Na kogo Pan(i) głosował(a) w II turze?

1) Na Lecha Kaczyńskiego
2) Na Donalda Tuska
3) Oddałem głos nieważny, na żadnego z nich
7. * Nie pamiętam
8. oo